

KANKAANPÄÄN KAUPUNGIN METSÄSTRATEGIA

Metsänhoitoyhdistys
Karhu

Sisältö

1 JOHDANTO	3
2 METSÄSTRATEGIAN TAVOITE.....	3
2.1 Metsästrategian yleiset tavoitteet.....	3
2.2 Kankaanpään kaupungin tavoitteet.....	3
2.3 Muut tavoitteet.....	4
2.3.1 Strategiaan liittyvät erityispiirteet.....	4
3 METSÄSTRATEGIAN LAADINTAPROSESSI	4
3.1 Kankaanpään kaupungin rooli	4
3.1.1 Viranhaltijoiden ja luottamuselinten kuuleminen	4
3.1.2 Kuulemisissa esiin nousseet asiat.....	5
3.2 Metsänhoitoyhdistys Karhu ry:n rooli	5
3.2.1 Metsästrategian koostaminen	5
3.2.2 Monitavoitteisen metsäsuunnitelman rooli	6
3.3 Metsästrategiaan sisällytettävät alueet ja niiden luokittelu	6
3.3.1 Talousmetsät	6
3.3.2 Maankäytön muutosalueet.	6
3.3.3 Puistot ja virkistysmetsät.....	7
3.3.4 Suojelu- ja luonnonarvokohteet.....	7
3.3.5 Joutoalueet	8
4 AINEISTOT JA MENETELMÄT.....	8
4.1 Metsävaratiedon ajantasaisuus	9
4.2.1 Suunnittelun toteutus	9
5 SUUNNITTELUN AIKANA ESIIN NOUSSEET ASIAT.....	10
5.1 Kysymykset.....	10
5.2 Kehittämistarpeet	10
6 MONITAVOTTEISEN METSÄSUUNNITTELUN TULOKSET	11
6.1 Puuntuotanto ja taloudellinen kestävyys	11
6.2 Ekologinen kestävyys	11
6.3 Puisto- ja virkistysmetsien rooli.....	11
6.4 Metsien merkitys maisemalle.....	12
6.5 Tontti- ja rakennusalueiksi varattujen alueiden merkitys	12
6.6 Talousmetsien rooli	13
6.7 Ympäristö ja suojelukysymykset	13
6.7.1 Metsät ja hiilensidonta.....	13

6.7.2 Metsätalouden vesiensuojelu	14
6.8 Kulkuyhteydet ja saavutettavuus	14
7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO	15
7.1 Metsä omaisuutena	15
7.2 Metsä hyvinvoinnin lähteenä	15
7.3 Metsä osana kaupunkikuvaa	15
7.4 Metsä osana yhteiskuntavastuuta.....	15
8 LÄHTEET.....	16
9 LIITTEET	17
Liite 1. Jyränojan suojelualue n. 5 ha	17
Liite 2. Alhonkeitaan suojelualue, n. 60 h.....	18
Liite 3. Lintukulman suojelualue, n. 22 ha.....	19
Liite 4. Metsäkiinteistöjen sijainnit ja pinta-alat	20
Liite 5. Metsästrategia grafiikat	21

1 JOHDANTO

Kankaanpään kaupungin luottamushenkilöiden taholta esitettiin talvella 2024 toive kaupungin metsästrategian laatimisesta. Taustalla oli halu selvittää metsien roolia kaupungille ja sen asukkaille. Asia oli esillä sekä kaupunginhallituksessa että kaupunkisuunnittelulautakunnassa. Keskustelujen myötä tuli esiin tarve selkeyttää Kankaanpään kaupungin omistamien metsäalueiden hoidon ja käytön periaatteita. Metsästrategia on laadittu yhteistyössä luottamushenkilöiden, kaupungin viranhaltijoiden sekä Metsänhoitoyhdistys Karhu ry:n kanssa. Mhy Karhu vastaa strategian koostamisesta ja tarvittavan aineiston keräämisestä. Metsästrategia on laadittu vuosille 2025–2035. Strategiatyön tuloksena Kankaanpään kaupungin metsienhoidon tavoitteet voidaan tiivistää seuraavasti:

Kankaanpään kaupungin metsät muodostavat merkittävän varallisuuserän, joka tuottaa työtä, hyvinvointia ja ekosysteemipalveluita kestävästi yhteiseksi hyväksi.

2 METSÄSTRATEGIAN TAVOITE

Metsästrategian tavoitteena on selventää metsien merkitystä kaupungille ja sen asukkaille sekä tuoda läpinäkyvyyttä Kankaanpään kaupungin metsien käyttöön ja niihin liittyvään päätöksentekoon.

Metsästrategiassa esitellään kaupungin metsien tämän hetken tilanne sekä tavoitetila, johon strategiaa ja metsäsuunnitelmaa toteuttamalla pyritään. Kaupungin metsien hoidossa on huomioitava erilaisia arvoja ja näkökulmia, jotta tarpeettomilta ristiriidoilta vältytään.

2.1 Metsästrategian yleiset tavoitteet

Päämääränä on taloudellisesti ja ekologisesti kestävä metsien hoito, joka huomioi taloudellisten asioiden lisäksi myös kaupunkilaisten tarpeet virkistykseen, maiseman ja asumisviihtyvyyden suhteen. Metsästrategia asettaa tavoitteen ja tahtotilan, jotka ohjaavat metsien hoidon periaatteita ja käytännön toteutusta.

2.2 Kankaanpään kaupungin tavoitteet

Kankaanpään kaupungilla on merkittävä metsäomaisuus, jonka hyödyntämisellä on kaupungin taloudelle positiivisia vaikutuksia. Välittömien, hakkuutuloista kertyvien tulojen lisäksi on huomioitava myös välilliset tulokertymät. Nämä rahavirrat osaltaan pienentävät muuhun varainhankintaan, esim. verokertymään, liittyvää painetta. Strategiatyön myötä kaupunkilaiset, kaupungin luottamushenkilöt sekä viranhaltijat saavat kattavan kokonaiskuvan metsäomaisuudesta, sen hyödyntämisestä, hoidon periaatteista ja kehittämistarpeista. Lisäksi asetetaan metsien käytön tavoitteet eri käyttöluokittain. Metsästrategiassa otetaan myös kantaa metsiin ja niiden käyttöön liittyvään päätöksentekoon ja toteutuksen seurantaan.

2.3 Muut tavoitteet

Pyrkimyksenä on parantaa metsänhoitotoimenpiteisiin liittyvää ymmärrystä ja yleistä hyväksyntää. Samalla lisätään alueen vetovoimaisuutta ja luodaan uusia työllistymismahdollisuuksia metsiin liittyviin elinkeinoihin.

Satakunnan maakunnassa on paljon puunjalostukseen liittyvää teollisuutta, joka tuo merkittävässä määrin vientituloja ja työmahdollisuuksia maakuntaamme. Satakunnassa ja sen lähialueilla toimivat sahat, energialaitokset ja metsäteollisuuslaitokset muodostavat pohjan uusiutuviin raaka-ainelähteisiin perustuvalla teollisuustuotannolla sekä mahdollistavat osaltaan myös teknologia- ja konepajateollisuuden kehittymisen ja säilymisen maakunnassa. Nämä toimialat työllistävät myös oman kaupunkimme asukkaita. Institutionaalisisena metsänomistajana Kankaanpään kaupungilla on tärkeä rooli puuraaka-aineen tuottajana ja työmahdollisuuksien luojana.

2.3.1 Strategiaan liittyvät erityispiirteet

Kaupunkilaisia edustivat tavoite- ja kuulemiskeskusteluissa Kankaanpään kaupungin luottamushenkilöt. Kaupunkilaiset ovat vaaleilla valinneet heidät edustamaan itseään kaupungin päätöksentekoihin. Tavoitteena on ollut kerätä monipuolisesti näkemyksiä henkilöiltä, joilla on ymmärrys kaupungin ja kaupunkilaisten toiveista ja erilaisten tavoitteiden yhteensovittamisen mahdollisuuksista.

3 METSÄSTRATEGIAN LAADINTAPROSESSI

Metsästrategian laadinnan pohjana on Kankaanpään kaupungin omistamien metsien nykytilan arviointi. Metsät jakautuvat useamman eri viranhaltijan vastuualueisiin käyttömuodon mukaan. Koska puisto-, virkistys- ja tonttialueiksi varatut metsät on otettu strategiatyön ja suunnittelun piiriin, on suunnittelutyön yhteydessä kuultu sekä teknisen toimen että kaupunkisuunnittelutoimen edustajia. Edellä mainittujen tahojen lisäksi on tavoitteiden asetannassa kuultu myös kaupungin luottamushenkilöitä.

3.1 Kankaanpään kaupungin rooli

Metsästrategian tilaajana Kankaanpään kaupunki linjaa strategiaan liittyvät toiveet ja tavoitteet. Kaupunki vastaa myös strategian noudattamisesta.

3.1.1 Viranhaltijoiden ja luottamuselinten kuuleminen

Strategian laadinnassa kuultiin Kankaanpään kaupungin viranhaltijoista kaupunginjohtajaa, kaupungingeodeettia, rakennustarkastajaa, yhdyskuntatekniikan päällikköä ja puutarhuria. Kaupunginhallituksesta on kuultu puheenjohtajaa. Lisäksi luottamushenkilöistä on kuultu kaupunkisuunnittelulautakuntaa, joiden jäsenille lähetettiin kuulemiskirje. Lautakunnan edustajat ovat käsitelleet asiaa omissa poliittisissa ryhmissään. Lautakunnan toiveet ja odotukset on pyritty

huomioimaan strategian sisällössä ja liitteenä laaditussa monitavoitteisessa metsäsuunnitelmassa. Maastotöiden yhteydessä on syntynyt käsitys erilaisten alueiden soveltuvuudesta ja tarkoituksenmukaisesta toteutettavuudesta esiin nousseille toiveille.

3.1.2 Kuulemisissa esiin nousseet asiat

Viranhaltijain kuulemisissa ovat nousseet esiin erityisesti talousasiat ja vastuualuekysymykset. Kankaanpään kaupungilla on väestökehityksen myötä kasvavia paineita talouden sopeuttamistoimiin. Tulovirtojen kasvattaminen nähdään mielekkäänä osana tätä sopeutusta. Tällöin myös metsätalouden merkitystä talouden tukitoimena tulee lisätä. Metsäomaisuuden hoitoon erikoistuneen ammattilaisen palkkaamista kaupungin henkilöstöön ei nähdä tarkoituksenmukaiseksi. Ammattitaidon ylläpitäminen ja metsiin kohdistuvan sääntelyn omaksuminen vaatii jatkuvaa kouluttautumista. Metsien käyttöön, hoitoon ja suunnitteluun liittyvän osaamisen hankkiminen ulkopuoliselta taholta on katsottu parhaaksi menettelytavaksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan esittämässä mielipiteissä painottuivat kolme asiakokonaisuutta: metsien virkistyskäyttö, metsien luontoarvot ja metsien taloudelliset arvot. Edellä mainitut kokonaisuudet ja niihin liittyvät toiveet ja odotukset on pyritty sisällyttämään kappaleeseen 3.3, ”Metsästrategiaan sisällytettävät alueet ja niiden luokittelu”, asianomaisiin alakohtiin. Lautakunta tiedostaa kaupungin aseman ja vastuun. Kaupungin rooli merkittävänä metsänomistajana koetaan moniulotteiseksi, ja se pitää sisällään useita erilaisia intressejä. Hyvällä suunnittelulla nämä intressit voidaan kuitenkin yhteensovittaa.

3.2 Metsänhoitoyhdistys Karhu ry:n rooli

Metsänhoitoyhdistys Karhu ry on metsänomistajien omistama asiantuntijaorganisaatio, joka toimii metsästrategian koostajana ja asiantuntijatahona. Mhy Karhu huolehtii maastotöinä kerättävän metsävara-aineiston keräämisestä ja analysoinnista.

3.2.1 Metsästrategian koostaminen

Metsästrategian laatiminen aloitettiin kesäkuussa 2024 metsästrategian koostamiseen osallistuneiden metsäsuunnittelijoiden ja kirjoitusvastuussa olevien toimihenkilöiden aloituspalaverilla. Tällöin käytiin läpi olemassa oleva metsäsuunnittelun nykytila ja aiemmin suunnittelun ulkopuolella olevien alueiden vaatimat suunnittelutoimet ja resurssit. Tavoitteena oli päivittää kaikkien suunnitteluun osallistuvien ammattilaisten näkemykset ja varmistaa näin kerättävän metsä- ja luontotiedon laatu ja vertailukelpoisuus. Lisäksi sovittiin kerättävän tiedon luokittelusta, sisällöstä ja analysointitavasta.

Mhy Karhun nimetyt vastuuhenkilöt huolehtivat tilaajan kanssa sovittujen tahojen ja henkilöiden kuulemisesta sekä kirjaavat tavoitteet strategiaan.

3.2.2 Monitavoitteisen metsäsuunnitelman rooli

Osana metsästrategiaa laaditaan Kankaanpään kaupungille monitavoitteinen metsäsuunnitelma. Kankaanpään kaupungilla on voimassa oleva metsäsuunnitelma osalle metsäalasta. Tältä osin talousmetsäsuunnitelma on päivitetty monitavoitteiseksi. Suunnittelun ulkopuolisten alueiden osalta laadittiin kokonaan uusi suunnitelma. Lisäksi puisto- ja virkistysalueet käsitellään omana kokonaisuutenaan. Monitavoitteisen metsäsuunnitelman laadinnan yhteydessä saadaan käsitys metsien erityispiirteistä, joita voidaan vahvistaa, hyödyntää ja säilyttää. Monitavoitteinen metsäsuunnitelma on samanaikaisesti päätöksenteon apuväline ja toteutuksen ohje.

3.3 Metsästrategiaan sisällytettävät alueet ja niiden luokittelu

Metsäsuunnittelun piiriin otettiin Kankaanpään kaupungin omistamia alueita n. 1200 ha.

Alueiden luokittelu on tehty suunnittelun käyttötarkoitusten mukaan. Luokittelun kriteereinä ovat arvot, joita on suunnittelun yhteydessä valittu kaupungin edustajien toiveiden, toteutuskelpoisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden perusteella. Tavoitteena on, että alueet tuottavat ensisijaisesti niitä hyötyjä, jotka kullekin alueelle parhaiten sopivat. Lisäksi alueiden hoidossa pyritään myös huomioimaan muut hyödyt ja käyttömuodot.

3.3.1 Talousmetsät

Talousmetsillä tarkoitetaan sellaisia metsiköitä, joissa puuntuotannolliset tavoitteet ohjaavat ensisijaisesti metsien käsittelyä. Näiden alueiden hoidolla ja hyödyntämisellä on oma roolinsa Kankaanpään kaupungin taloudessa. Lisäksi hoitotyöt luovat merkittävän määrän työtilaisuuksia alueen metsäpalveluyrittäjille. Talousmetsissä hoitotyöt ja harvennukset pyritään toteuttamaan tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Talousmetsien hoidossa noudatetaan kaikissa kohteissa lakisääteisten rajoitteiden ja valtakunnallisten Metsänhoidon suositusten lisäksi vähimmäistasona PEFC- sertifiointin edellyttämiä luonnonhoitotoimia. Nämä ylittävät metsälain asettamat vaatimukset. Lisäksi talousmetsiköissä voidaan toteuttaa myös em. kriteerien ylittäviä luonnonhoitotoimia, silloin kun ne ovat kohteissa tarkoituksenmukaisesti toteutettavissa. Tällaisia toimia ovat esim. sekapuustoisuuden suosiminen ja puuston eri-ikäiskasvatuksen käyttäminen jaksollisen metsänkasvatuksen sijaan. Talousmetsissä pyritään huomioimaan osaltaan myös maisema- ja virkistysarvot. Tähän päästään metsänkäsittelyn huolellisella suunnittelulla ja toteutuksella, sekä valitsemalla kohteisiin kulloinkin tarkoituksenmukaisin puunkorjuumenetelmä ja kalusto. Talousmetsiksi luokiteltuja alueita on yhteensä n. 980 ha.

3.3.2 Maankäytön muutosalueet.

Maankäytön muutosalueet ovat pääsääntöisesti yleis- tai asemakaavassa rakentamiseen varattuja alueita. Niiden toteutuksen ajankohta vaihtelee, kaikki eivät toteudu välttämättä koskaan. Kankaanpään kaupungilla on tonttimaiksi varattuja metsäalueita, joita kaikkia ei välttämättä ole lohkottu erillisiksi tiloiksi. Näitä alueita hyödynnetään metsätaloudessa siten, että niiden maisema- ja tonttiarvot säilytetään tai niitä pyritään parantamaan. Nämä metsäalueet voidaan myös myydä, mikäli kaavan mukainen käyttö sitä edellyttää. Rakennuspaikkojen markkina-arvoa lisätään näissä kohteissa mm. energiapuuhakkuin ja valmentamalla puustoa poimintahakkuin kestävästi rakentamisen aikana muuttuvia tuuli- ja valo-olosuhteita. Rakentamistarpeen viivästyminen mahdollistaa puun- ja energiapuun tuotannon ja alueen taloudellisen hyödyntämisen. Lisäksi

hoidettu metsämaisema lisää alueen vetovoimaa ja rakentamisen jälkeen jäävän puuston kestävyttä. Rakentamistoimen aloittaminen kohteella voi merkitä näiden metsien hoitoluokkien muuttumista, jolloin hoitoa jatketaan uuden luokituksen mukaisena. Tällainen tilanne voi syntyä, jos esim. asunto- tai teollisuusrakentamisen myötä jokin alue halutaan siirtää puisto- tai virkistysalueeksi.

3.3.3 Puistot ja virkistysmetsät

Kaupungin puisto- ja virkistysmetsät kuuluvat pääsääntöisesti teknisen toimen vastuualueeseen. Puistot eivät yleensä ole pinta-alaltaan erityisen suuria, mutta sijaintinsa vuoksi kaupunkilaiset kokevat ne tärkeiksi. Puistoalueet sijaitsevat pääsääntöisesti asemakaava-alueella ja siten asutuksen välittömässä läheisyydessä. Niiden hoitoa ohjaavat ensisijaisesti turvallisuuteen, viihtyvyyteen ja maisemaan liittyvät tekijät. Puustoa hoidetaan siten, että pyritään ennakoimaan myrskytuhojen vaurioriskit ja jalankulkijoille, ajoneuvoille tai muuten alueella liikkuville aiheutuvat vaarat. Näillä kohteilla pyritään säilyttämään maisemalliset ja viihtyvyyden kannalta merkittävät arvot tai lisäämään niitä. Puistoalueiden esteettömyyttä pyritään huomioimaan siten, että myös liikuntarajoitteisilla on mahdollisuus nauttia puistojen tarjoamista elämyksistä.

Alueet, joiden ajatellaan liittyvän ulkoiluun ja virkistykseen, ovat yleensä vähän puistoja laajempia alueita. Näillä alueilla maisemalla ja metsän tunnolla on oma merkityksensä. Metsät pyritään pitämään elinvoimaisina ja maisemalliset muutokset vähäisinä tai maisemakuvaa parantavina. Näillä kohteilla eri-ikäisrakenteisen metsänkasvatuksen keinoja voidaan käyttää silloin, kun olosuhteet niille ovat sopivat. Ulkoiluun ja virkistyskäyttöön liittyvissä metsissä kiinnitetään erityistä huomiota mm. tärkeiden puuryhmien säästämiseen. Retkeilyreittien, polkujen ja levähdyspaikkojen suunnittelu, säästäminen ja ylläpito huomioidaan virkistysmetsien hoidon suunnittelussa. Puunkorjuun yhteydessä huolehditaan, että polut jäävät käyttökuntoon ja maisema siistiksi.

Asutuksen tai muun rakennetun ympäristön sekä erilaisten häiriöitä aiheuttavien toimintojen väliin on perusteltua jättää ns. suojametsiä. Näin voidaan vähentää melu-, pöly, maisema- tai muita tämänkaltaisia haittoja. Suojametsissä tavoitellaan kerroksellista puustorakennetta, joka toimii parhaiten eristävänä elementtinä. Suojametsien kerroksellisuuteen pyritään hoitotoimin niissä kohteissa, joissa sille on luontaiset edellytykset. Hakkuut toteutetaan pääosin varovaisin poiminta- tai harvennushakkuin. Metsäsuunnittelun yhteydessä puistometsiksi luokiteltuja alueita on noin 150 ha.

3.3.4 Suojelu- ja luonnonarvokohteet

Suojelu- ja luontoarvokohteet ovat harvinaisia, uhanalaisia tai luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä alueita, joiden suojelu tai luonnonhoito-toimenpiteet pyrkivät suojelemaan tai parantamaan kohteen luontoarvoja. Suojelumetsissä ei pääsääntöisesti tehdä metsänhoidollisia toimenpiteitä, vaan monimuotoisuuteen liittyvät rakennepiirteet kehittyvät luonnon omilla ehdoilla. Kaikki arvokkaat ja säästettävät kohteet eivät välttämättä ole kaiken ihmisen toiminnan ulkopuolella, vaan joissain tapauksissa ihmistä tarvitaan auttamaan erityisten olosuhteiden säilymistä hoitotöiden avulla. Arvokas alue voi olla syntynyt myös ihmisen toimesta. Tärkeintä ei ole se, miten arvokas alue on syntynyt, vaan sen huomioiminen, mahdollinen hoitaminen ja erityispiirteiden säilyttäminen. Tämän kaltaisilla alueilla voidaan toteuttaa myös kevyitä, em. arvoja säilyttäviä ja kehittäviä toimenpiteitä. Näitä toimenpiteitä voi olla esimerkiksi kuusien poistaminen lehdoista. Tällaisia, usein pienialaisia kohteita löytyy varsinaisten suojelukohteiden lisäksi metsälain 10 §:n perusteella määritetyistä paikoista, myös talousmetsistä. Suojelukohteita voidaan jatkossa lisätä, mikäli tarkoituksenmukaisia, erityisiä luonnonarvoja sisältäviä kohteita löytyy.

3.3.5 Joutoalueet

Joutoalueita ovat esimerkiksi rakentamattomat tontit, viljelemättömät pellot tai muut alueet, joilla ei kasva metsää ja jotka muutenkaan eivät ole suunnitellussa hyötykäytössä. Joutoalueita voivat olla myös entiset rakennuspaikat tai uudistamatta jääneet hakkuualueet. Joutoalueiden jatkokäyttöä tulee arvioida tapauskohtaisesti. Yhtenä vaihtoehtona voi olla metsitys jonkin tavoitteen, esimerkiksi hiilensidonnan, virkistyskäytön tai talousmetsän näkökulmasta. Lisäksi kasvava puusto hillitsee alueelta tapahtuvaa ravinteiden ja kiintoaineksen valuntaa. Maiseman lisäksi metsityksellä on myös usein positiivisia vaikutuksia alueen vesitalouteen.

3.3.6 PEFC- sertifiointi

PEFC (Programme for the Endorsement of Forest certification) on kansainvälinen metsäsertifiointijärjestelmä, jonka tavoitteena on edistää kestävää metsätaloutta. Sertifiointilla pyritään varmistamaan koko puuntuotantoketjun vastuullisuus, aina kuluttajalle asti. PEFC-sertifiointissa kiinnitetään huomiota ekologiisiin, sosiaalisiin ja taloudellisiin kriteereihin. PEFC-merkintä edellyttää valmistettujen tuotteiden raaka-aineiden olevan peräisin kestävästi hoidetuista metsistä. Metsäsertifiointin maailmanlaajuinen tavoite on metsien hallitsemattoman käytön vähentäminen kolmannen maailman maissa.

Metsäsertifiointi asettaa metsien ja metsäluonnon hoidolle lakisääteisiä tiukemmat vähimmäisvaatimukset. Näitä vaatimuksia tarkastellaan määräajoin. Kankaanpään kaupungin metsät ovat Mhy Karhun hallinnoiman ryhmäsertifiointin kautta PEFC-sertifiointin piirissä ja niiden hoidossa on noudatettava sertifiointin määräyksiä. Nämä määräykset koskevat metsänhoidon suunnittelua, toteutusta ja niihin liittyvää henkilöstöä. Metsänhoidon suunnittelusta, hoitotöistä, puunkorjuusta ja kuljetuksista vastaavilla ja niitä toteuttavilla henkilöillä tulee olla suoritettuna sertifiointin edellyttämä koulutus. Koulutuksen myötä nämä henkilöt osaavat toteuttaa metsänhoidon ja metsäluonnonhoidon tehtävät siten, että sertifikaatin asettamat vaatimukset täyttyvät. Sertifiointin toteutusta valvotaan ulkopuolisen auditoinnin muodossa.

PEFC-sertifiointi asettaa metsänhoidon ja metsäluonnonhoidon vähimmäisvaatimukset metsänomistajalle sekä metsien käsittelylle. Mikään ei estä metsänomistajaa pyrkimästä asetettua tasoa parempaan, kestävämpään ja ympäristöä enemmän huomioivaan toteutustapaan yksittäisissä metsänhoitoon tai hakkuisiin liittyvissä toimitissa. Toteutettavien toimien on kuitenkin aina oltava ko. kohteen luonnonolosuhteisiin sopivia.

4 AINEISTOT JA MENETELMÄT

Metsästrategian laadinnan pohjana on ajantasainen tieto Kankaanpään kaupungin omistamien metsäalueiden kasvupaikka- ja metsätyypeistä, puustosta, vuotuisesta kasvusta ja hoidon tilasta. Tämä tieto on kerätty ja julkaistu monitavoitteisen metsäsuunnitelman muodossa. Tämä monitavoitteinen metsäsuunnitelma sisältää myös suunnitelman laatimisen yhteydessä esiin tulleita luontoarvotietoja.

4.1 Metsävaratiedon ajantasaisuus

Metsävaratiedon ajantasaisuus on metsäsuunnittelun ja kaiken metsiin liittyvän päätöksenteon perusta. Puuston vuotuinen kasvu lisää metsien puumäärää ja mahdollistaa hakkuut. Puuston kasvu aiheuttaa myös harvennus- ja hoitotarpeita. Hoito- ja hakkuutarpeita voidaan myös jossain määrin ennakoida olemassa olevan metsävaratiedon simuloinnilla. Tällöin on huomioitava kasvupaikan ravinteisuus, kuivatustilanne, olemassa olevan puuston määrä, puulaji ja aiempien toimenpiteiden toteutusajankohta. Puuston määrän lisääntyminen vaikuttaa esim. kohteen vesitalouteen. Liiallinen puusto taas hidastaa kasvatettavan puuston järeytymistä ja osaltaan vähentää saatavissa olevia hakkuutuloja. Koska metsät ovat jatkuvan muutoksen kohteena, on metsävaratieto ajantasaistettava riittävän usein. Luotettavimmat metsävaratiedot saadaan maastotyönä toteutettavalla tiedonkeruulla. Tällöin on helpoin myös havaita erityishuomiota vaativat kohteet. Kankaanpään kaupungin metsäsuunnittelu perustuu maastoinventointeihin.

4.2 Monitavoitteinen metsäsuunnitelma

Monitavoitteisessa metsäsuunnitelmassa suunnittelua ohjaa toimeksiantajan asettamat toiveet ja painotukset. Tällöin voidaan talousasioiden lisäksi painottaa muitakin kuin puuntuotannollisia tai taloudellisia arvoja. Suunnitelman tilaaja esittää toiveensa huomioon otettavista arvoista ja toiveista. Suunnitelman laatija pyrkii ottamaan toiveet huomioon sellaisissa suunnittelukohteissa, joissa toiveet ovat parhaiten huomioitavissa ja tavoitteet saavutettavissa. Monitavoitteinen metsäsuunnitelma on aina jonkinlainen kompromissi erilaisten tavoitteiden yhdistämiseksi.

4.2.1 Suunnittelun toteutus

Kankaanpään kaupungilla on osalla metsäalueita voimassa oleva talousmetsäsuunnitelma, joka on ajantasaistettu puuston määrän ja kasvun osalta laskennallisesti. Lisäksi on otettu huomioon suunnitelman laatimisen jälkeen toteutetut hakkuu- ja hoitotyöt. Aiemman suunnitelman alueella on myös tehty maastotarkastuksia, joissa on varmistettu joidenkin tietojen paikkansa pitävyys. Lisäksi on erikseen arvioitu kohteita, joihin sisältyy joitain, monitavoitteisessa metsäsuunnitelmassa erityisesti huomioitavia asioita.

Maastotöiden perusteeksi pyydettiin talousmetsien ja muiden alueiden osalta erikseen täyttämään ennakkotietolomakkeet, joihin valittiin ne asiat ja linjaukset, joihin toivottiin kiinnitettävän huomiota suunnittelutyön aikana. Ennakkotietolomakkeet pyydettiin erikseen taajama-alueen metsistä ja taajaman ulkopuolisista metsäalueista. Koska näiden alueiden hoitovastuu on kaupungin sisällä jaettu eri vastuualueen toimijoille, on perusteltua käsitellä tavoiteasettelu myös erikseen.

Taajama-, puisto-, ja virkistysmetsiin liittyvä suunnittelutyö aloitettiin ennakkotietolomakkeiden analysoinnilla. Näiden osalta suunnittelua ohjaavia toiveita olivat: vesiensuojelu, hiilensidonta, tasaiset myyntitulot, sekapuustoisuus, jatkuva kasvatusta, maisema, lahoppuusto- ja tekopökkölöt, säästöpuut, suojeltavat kohteet, virkistyskäyttö ja hakkuiden ajoittaminen lintujen pesimäkauden ulkopuolelle. Suunnittelu jatkui näiden alueiden katselmuksella, johon osallistui suunnitelman laatijoiden lisäksi myös vastaava viranhaltija. Katselmuksen yhteydessä saatiin täsmäntävää tietoa näiden alueiden hoidon nykytilasta ja kehittämismahdollisuuksista. Samalla muodostui käsitys, mitkä toivelistalla olleista asioista olivat toteuttamiskelpoisia kullakin metsäkohteella.

Taajama-alueen ulkopuolisten metsien osalta ennakkotietolomakkeen sisältö oli talousmetsälähtöisempi. Edellisessä kohdassa mainittuja ohjaavia toimia kuitenkin huomioidaan metsänkäytön suunnittelussa.

5 SUUNNITTELUN AIKANA ESIIN NOUSSEET ASIAT

Maastoinventoinnin perusteella Kankaanpään kaupungin talousmetsien tilan voidaan arvioida olevan tyydyttävä. Hakkuumahdollisuuksien lisäksi löytyy runsaasti myös hoitotarpeita. Hakkuutulojen lisäksi on kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota myös taimikoiden ja nuorten metsien oikea-aikaiseen hoitoon. Toteuttamattomat tai viivästyneet hoitotoimet vaikuttavat merkittävästi tulevien vuosien hakkuutulojen määrään, ajankohtaan sekä puuston laatuun. Vajaatuottoisia alueita löytyy merkittävä määrä. Etenkin vanhojen, käytöstä pois jääneiden peltojen sekä tonttien ja rakennusalueiden läheisyydessä olevien alueiden hyödyntämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Metsittämisen lisäksi erityisen, perusopetusta tukevan puulajipuiston toteuttaminen on perusteltua.

Puisto- ja virkistysmetsissä on jonkin verran vajaatuottoisia, myrskyn, ilkvallan tms. vaurioittamia kohteita. Näiden osalta on aiheellista pohtia kohteiden uudistamista ja puulajivalintaa

5.1 Kysymykset

Vasta suunnittelun yhteydessä saatiin kattava käsitys metsien tarjoamista mahdollisuuksista ja metsänhoidon tarjoamista lisätuoton tavoittelumahdollisuuksista. Nämä lisätuotot eivät ole pelkästään rahallisia tuottoja, vaan mukana on myös virkistys-, luonto- ja hiilensidontaa lisääviä tuottoja tai lisäarvoja. Yleensä nämä edellyttävät kuitenkin jonkinlaista rahallista alkupanostusta. Esimerkkinä tällaisesta toiminnasta voisi olla vaikkapa metsänlannoitus. Sopivalla kohteella sijoitus tuottaa hyvän korkotuoton rahalle nopeuttamalla ja lisäämällä metsien kasvua. Lisähyötynä on saatavissa lisääntyvä hiilensidonta ja parantuvat metsämarjasadot. Suuremmat marjasadot palvelevat sekä virkistyskäyttöä että parantavat metsäkanalintujen ravinnonsaantia. Toisena kysymyksenä nousi esiin virkistys- ja luontokohteiden kehittäminen. Kohdistetaanko kaupunkilaisten viihtyvyyteen budjetoituja rahoja esim. luonto- tai elämysreittien vaatimiin investointeihin? Omistajan tulee ottaa kantaa siihen, ollaanko valmiita sijoittamaan varoja tämänkaltaisiin toimenpiteisiin.

5.2 Kehittämistarpeet

Kankaanpään kaupungin metsäomaisuuden hallinnointi on ollut jossakin määrin epäselvää. Viranhaltijoiden nykyisiin toimenkuviin on vaikea sisällyttää riittävän laajaa paneutumista metsäomaisuuden kokonaisvaltaiseen hoitoon ja hallinnointiin. Kokonaiskuvan hahmottaminen metsien kulloisestakin hoidon tilasta on hankalaa ilman alan riittävää koulutusta tai kokemusta. Lisäksi nykyisten viranhaltijoiden resurssit eivät mahdollista metsäomaisuuden hoitoon vaadittavaa panostusta. Hakkuiden ja hoitotoimenpiteiden toteuttamisen perusteena tulee olla metsätalouden kestävyys eikä pelkästään kaupungin hetkellinen rahantarve. Hakkuiden tulee perustua metsien pitkän aikavälin tuottokykyyn, vaikka vuotuista vaihtelua hakkuumäärissä voikin esiintyä. Tästä syystä on perusteltua järjestää metsien hoitovastuu siten, että hakkuu- ja hoitotarpeiden määrittäminen perustuu alan ammattilaisten tekemiin ehdotuksiin. Samalla saadaan laadittua metsätalouden tulo- ja menoarvio esitetyillä toimenpiteillä kaupungin talousarvion laadinnan tueksi. Lopullinen päätöksenteko ja siten myös vastuu toteutukseen etenevistä hakkuu- ja hoitotoimenpiteistä säilyy metsän omistajalla eli Kankaanpään kaupungilla.

6 MONITAVOTTEISEN METSÄSUUNNITTELUN TULOKSET

Metsäsuunnittelun puustotietojen analysoinnissa on käytetty simulaatiomallia, jossa on mallinnettu metsien oletettua kasvua olemassa olevan tutkimustiedon pohjalta. Tämän perusteella on arvioitu puuston vuotuinen kasvu ja suunniteltujen hakkuiden perusteella puustopääoman kehitys suunnittelukaudella. Puuston kasvumallinnusta hyödyntämällä voidaan myös arvioida tulevia hakkuumahdollisuuksia ja hoitotarpeita. Lisäksi puustotietoa, hoitotapoja, maaperätietoa ja vuotuisen kasvun arviointia yhdistelemällä on tuotettu arvio kaupungin metsien hiilensidonnasta ja puustoon sitoutuneen hiilen määrästä.

6.1 Puuntuotanto ja taloudellinen kestävyys

Kaupungin talousmetsät sisältävät huomattavan määrän hoitorästejä. Erityisesti nuorten metsien ja taimikoiden hoitotöitä on toteuttamatta. Tämä johtuu osin hoitotöiden aiheuttamista kustannuksista, ja osin aiemmasta, metsänhoidon kokonaiskoordinaation puutteesta. Hoitotöiden ajan tasalle saattamisen tulee olla tavoitteena ensimmäisen viisivuotiskauden aikana. Tällä varmistetaan tulevaisuuden hakkuumahdollisuudet. Nykyisessä markkinatilanteessa on perusteltua toteuttaa nuorten metsien kunnostushakkuut mahdollisimman nopealla aikataululla. Energiapuun kysyntätilanne mahdollistaa positiivisen kassavirran samalla, kun metsien puuntuotos ja kasvukyky paranevat.

Talousmetsien puustopääoman arvioidaan kasvavan seuraavan kymmenvuotisjakson aikana 4 700 m³ vuoden 2024 inventointiajankohtaan verrattuna. Tämä edellyttää hoito- ja hakkuutoimien toteuttamista suunnitelman mukaisesti. Metsien vuotuiseksi kasvuksi on kehityssennusteessa arvioitu n. 5000 m³.

6.2 Ekologinen kestävyys

Kaikissa metsänhoitotöissä pyritään huomioimaan aina ekologinen kestävyys. Kestävyyttä tarkastellaan tällöin laajemminkin kuin pelkästään yksittäisen metsäkuvion osalta. Kuviokohtaisesti tarkasteltuna, toimenpiteen mukaan, minimoidaan haittoja tai vahvistetaan monimuotoisuuden piirteitä. Taimikonhoidon, ennakkoraivausten ja hakkuiden yhteydessä jätetään riistatiheiköitä, säästöpuuryhmiä ja vaihettumisvyöhykkeitä kohtiin, joissa ne hyödyntävät metsän lajistoa. Vesistöjen läheisyyteen jätetään riittävät suojavyöhykkeet ja maaperän tarpeetonta rikkomista vältetään. Näin pyritään minimoimaan ravinne- ja kiintoaineshuuhtoumat vesistöihin. Puuston monilajisuutta suositaan hakkuin, hoitotoimin sekä istutuksin. Kaupungin metsissä voidaan kokeilla uusia, aiempaa vähemmän ympäristöä kuormittavia metsänuudistamismenetelmiä, mikäli tarkoituksenmukaisia kohteita löytyy. Eri-ikäiskasvatusta voidaan hyödyntää sellaisilla kohteilla, joilla siihen on luontaisesti hyvät edellytykset. Väärin valittu kohde eri-ikäiskasvatukselle ei saavuta koskaan asetettuja tavoitteita. PEFC- sertifikaatti asettaa kaikissa metsänhoitotöissä luonnonhoidon vähimmäistason.

6.3 Puisto- ja virkistysmetsien rooli

Kankaanpään kaupungin omistuksessa olevat puistometsät sijoittuvat kaupungin taajama-alueen eri kaupunginosiin sekä Honkajoen alueelle. Kankaanpään taajaman alueella on lukuisia puistoalueita, joissa on joko hoidettuja ulkoilureittejä tai asukkaiden käytön kautta syntyneitä eri-

tasoisia polkuja. Polkujen säilyttäminen ja ulkoilureittien ylläpito on tärkeää kaupunkilaisten viihtymisen kannalta. Kehittämisenäkökulmana tulee olla ulkoilureittien aiempaa paremmat opasteet ja reittien sijaintitiedon välittäminen asukkailla. Nykyisten reittien kehittämistä tulee harkita käyttäjiltä saadun palautteen perusteella. Esimerkiksi levähdyspaikkojen toteuttaminen puunrungosta halkaisemalla tehdyin penkein on kustannustehokas ja ympäristöystävällinen tapa lisätä ulkoilureittien viihtyisyyttä ja monikäyttöisyyttä. Tauko- ja levähdyspaikkojen toteutuksessa voidaan ottaa huomioon myös maiseman ja metsäluonnon tarjoamat mahdollisuudet. Harvennushakkuiden ja hoitotöiden yhteydessä raivattavan puuston, oksien ja latvusten hyödyntäminen energian tuotantoon säilyttää virkistyskäytön mahdollisuudet parhaiten.

Esimerkkejä mahdollisista kehittämiskohteista:

Kärki 1, Karjala ja määräala Haavisto -tiloille on mahdollista suunnitella n. 2 km:n mittainen luontopolkuverkosto, joka tukeutuu Jyränojan luonnonsuojelualueeseen, kalliomuodostumiin ja muihin metsäluonnon kohteisiin.

Pitkämäen kadun jatkeena olevaa kulku-uraa parantamalla metsäautotieksi, voidaan sen vaikutusalueella olevia metsiä hyödyntää ulkoilu-, virkistys, ja marjastuskohteina aiempaa paremmin. Metsäautotien varteen, esim. kääntöpaikalle, voidaan toteuttaa laavu tai muu taukopaikka. Lisäksi tienpohjaa voidaan puunkorjuutarpeen ulkopuolella hyödyntää hiihtolatu- tai kävelyreitteinä.

Kaupungin suurimmalla luonnonsuojelualueella, Laurin tilan alueella sijaitsevalla Alhonkeitaan alueella on mahdollista nauttia laajasta, luonnontilaisesta suoluontomaisemasta. Alueen vieressä olevalle talousmetsäalueella on hyvät mahdollisuudet rakentaa levähdyspaikka laavuineen ja vaikka pitkospuut.

Puisto- ja virkistysalueiden metsien osalta kaupunginpuutarhuri ja tekninen toimi tekevät yhteistyötä metsäammattilaisten kanssa poistettavan puuston hyödyntämiseksi ja toimenpiteiden asianmukaisen toteutuksen varmistamiseksi.

6.4 Metsien merkitys maisemalle

Metsät ovat keskeinen osa kaupungin maisemaa. Keskustassa on runsaasti puustoisia alueita ja pientalo- ja teollisuusalueetkin rajoittuvat osin metsään. Taajamametsien avulla eri maankäyttömuodot rytmittyvät rajaten alueita eri käyttötarkoitusten mukaan. Ne tarjoavat näkö-, pöly- ja melusuoja rauhoittaen asumiseen ja virkistykseen varattuja alueita. Osalla alueista on tarkoituksenmukaista raivata alikasvustoa näkymäalueiden parantamiseksi. Maiseman parantamisen tai ylläpidon menetelmät vaihtelevat kohteeseen liittyvien, muiden tarpeiden mukaan.

6.5 Tontti- ja rakennusalueiksi varattujen alueiden merkitys

Tontti- ja teollisuusalueet ovat osa kaupungin vetovoimatekijöitä. Yritystoiminnan ja asumisen tarpeisiin on varattu alueita, jotka mahdollistavat yritysten toiminnan laajentamisen, uusien yritysten sijoittamisen sekä uusien asuntojen rakentamisen, mikäli tarvetta ilmenee. On kaupunkilaisten edun mukaista tarjota hyvät edellytykset yrittämiselle ja siten työpaikkojen luomiselle. Usein em. alueet ovat puustoisia ja metsänhoidon ulkopuolelle jääneitä reservialueita, jotka eivät, ainakaan lähitulevaisuudessa, tule aktiiviseen rakennuskäyttöön. Näillä alueilla on kuitenkin osansa kaupungin julkikuvassa ja maisemassa. Hoidettuina ja siisteinä alueina ne ovat aiempaa houkuttelevampia sijoittumispaikkoja yrityksille. Mikäli alueita ei tarvita rakentamiseen,

voivat ne palvella virkistys- maisema- ja talousmetsinä. Energia- ja ainespuuta tuottavina alueina ne tuovat taloudellista hyötyä omistajilleen, maisema-arvoja unohtamatta.

6.6 Talousmetsien rooli

Talousmetsien keskeinen tehtävä on puun- ja sitä kautta taloudellisten arvojen tuottaminen. Tämän lisäksi talousmetsillä on muitakin, esim. maisema- ja muita ekosysteemipalveluita tuottava rooli. Ohjaavana tekijänä on kuitenkin talous. Kulloinkin valituissa toimenpiteissä pyritään huomioimaan kuitenkin muitakin tekijöitä tarkoituksenmukaisella tavalla. Toimenpiteiden toteutuksilla pyritään lisäämään puuntuotantoa ja siten turvaamaan tulevaisuuden puunkorjuumahdollisuuksia. Talousmetsien hoidolla lisätään ja turvataan Kankaanpään kaupungin tulokehitystä myös tarkastelujaksoa pidemmällä aikavälillä.

6.7 Ympäristö ja suojelukysymykset

Kankaanpään kaupungilla on suojeltuja alueita mm. Alhonkeitaalla ja keskustan läheisyydessä. Suojelualueita kaupungilla on yhteensä n. 90 ha. Huomattava määrä metsäalueista sijaitsee kaava-alueella, jolla metsälaki ei ole voimassa. Metsälain 10 §:n mukaisia, erityisen tärkeitä elinympäristöjä on näin ollen ainoastaan n. 4 ha dokumentoituina. Vastaavien kohteiden olemassaolo on aina tarkistettava metsäkuvioiden toimenpiteitä suunniteltaessa, vaikka niitä ei olisikaan erikseen suunnittelumateriaaliin merkitty. Näiden lisäksi muita arvokkaita elinympäristöjä on yhteensä n. 15 ha. Metsäalueilla, myös kaavoitetuilla, on jonkin verran liito-oravahavaintoja. Lisäksi löytyy mm. hömötiaisen, jokihelmisimpukan ja muiden uhanalaisten lajien elinalueita. Tilalla Rakennuskoski olisi potentiaalinen, noin 2 ha kokoinen suojelukohde Karvianjoen rannalla.

6.7.1 Metsät ja hiilensidonta

Luonnonvarakeskuksen vuonna 2021 julkaiseman selvityksen mukaan yksi kuutiometri puuta sitoo elinaikanaan hiilidioksidia n. 1 000 kiloa. Saman selvityksen mukaan hehtaari suomalaista metsää sitoo vuosittain keskimäärin 4 700 kiloa hiilidioksidia. Tehokkainta hiilensidonta on puun ollessa 30–60-vuotias. Puuston ikääntyessä sen kyky sitoa hiiltä heikkenee, mutta se säilyy kuitenkin hiilivarastona.

Kankaanpään kaupungin metsien kokonaishiilivarasto inventointihetkellä on 742 600 t CO₂. Pääosa tästä hiilestä on sitoutuneena maaperään. Ilmaston lämpeneminen nopeuttaa maaperässä olevan hiilen hajoamista ja vapautumista ilmakehään. Hyväkasvuiset, runsaspuustoiset metsät sitovat hiiltä tehokkaasti ja varjostuksellaan hidastavat maaperän lämpenemisen myötä tapahtuvaa hiilen vapautumista. Onkin perusteltua huolehtia metsien kasvukunnosta. Nykykunnossa Kankaanpään kaupungin metsät sitovat vuosittain nettona n. 5 580 t CO₂. Hiilensidontan määrää rajoittaa runsas vajaatuottoisten alueiden määrä. Nämä alueet ovat laskennassa päästölähteitä. Lisäksi olemassa olevan puuston korkea ikä vajaatuottoisilla alueilla heikentää kokonaistulosta. Hiilensidontaa kasvavissa metsissä voidaan lisätä myös sopivien, puustoisien kohteiden lannoittamisella. Kaupunki on toteuttanut ja sitoutunut jatkossakin vajaatuottoisten, esim. entisten peltojen metsittämiseen. Tällä saadaan valjastettua joutoalueita hiilensidontan piiriin.

6.7.2 Metsätalouden vesiensuojelu

Vesiensuojelukysymykset ovat tärkeä osa metsätalouden kestävyysmäärittelyä. Kaikissa metsänhoitoon liittyvissä toimissa huomioidaan vesistövaikutukset ja pyritään minimoimaan kiintoaines- ja ravinnepäästöt vesistöihin. Erityisen huomio kohteina ovat muutoksille herkat pienvedet sekä kaupungin alueella sijaitsevat arvokkaat pohjavesialueet.

Metsänhoidossa valitaan kullekin kohteelle sopivimmat menettelytavat. Uudistusalojen maanmuokkauksissa suositaan ensisijaisesti kääntömätästystä muokkausmenetelmänä. Menetelmä minimoi paljaan maan määrän muokkauksessa ja näin vähentää kiintoaineksen ja ravinteiden valumisriskiä ojiin ja vesistöihin. Märkydestä kärsivillä kohteilla ojitustätästystä vältetään ja niiden sijaan suositaan navero-ojitusta. Tällöin vesiä ei johdeta kuivatusojiin, vaan ne kootaan mataliin uriin eli navero-ojiin, joista niitä ei johdeta eteenpäin. Metsäalueilla joudutaan toisinaan tekemään myös ojitustoimenpiteitä. Tällöin ojiin pyritään tekemään sakkakuopat, jotta etenkin kaivuun jälkeen irtoava kiintoaines voidaan pysäyttää.

Vesistöjen varsilla noudatetaan vähimmäistoiminta lainsäädännön ja metsäsertifioinnin asettamia vaatimuksia suojavyöhykkeistä ja maanpinnan rikkoutumisen välttämiseksi. Tarpeen mukaan, voidaan kohteessa toteuttaa vähimmäistasoa laajempiakin suojaustoimia. Näitä asioita on huomioitu myös PEFC - metsäsertifioinnin asettamissa vaatimuksissa.

6.8 Kulkuyhteydet ja saavutettavuus

Talousmetsien osalta olisi perusteltua parantaa kulkuyhteyksiä osalle metsäkuvioita. Tämä parantaisi näistä alueista saatavia puunmyyntituloja, koska lähikuljetusmatkat ja varastopaikkojen saavutettavuus ovat merkittäviä hinnoittelutekijöitä puukaupassa. Lisäksi talousmetsien virkistyskäyttöä ajatellen kulkuyhteyksien parantaminen lyhyitä metsäteitä rakentamalla on perusteltua. Uudet kulkuyhteydet tuovat uusia alueita vapaa-ajan viettäjiä helpommin saavutettaviksi.

Tierakentamisessa Kankaanpään kaupungilla on suunnitteluosaamista, jota hyödyntämällä ja kaupunkisuunnittelun muita tavoitteita yhdistämällä, voidaan kulkuyhteyksien parantaminen hoitaa kustannustehokkaasti.

Esimerkkejä kulkuyhteyksien parantamistarpeista.

Jämsäntieltä Kärki 2- ja Perttala-tilalle kulkuyhteys on järjestettävissä tieliittymä rakentamalla.

Pitämäen asuntoalueen läheisyydessä olevien talousmetsien hyödyntäminen edellyttää Pitämäenkadun jatkamista metsäautotienä. Tätä kulkuyhteyttä parantamalla alueen virkistyskäyttöön saavutettavuus paranee merkittävästi.

Linna- kiinteistö Linnankulmalla vaatii kulku-urien parantamista kuljetuskelpoisiksi ja kiinteistölle kulkuyhteyden uudelleen järjestämistä. Alue on metsätaloudellisesti merkittävä.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

7.1 Metsä omaisuutena

Kankaanpään kaupungin metsät muodostavat merkittävän varallisuuserän. Puuston arvo inventoiduilla alueilla on n. 4,9 milj. euroa. Tämän metsävaran ammattimaisella hoidolla voidaan saavuttaa aiempaa parempi tuotto, samalla kun taloustavoitteista poikkeavat tavoitteet tulevat huomioiduiksi. Puustopääoman määrää on mahdollista lisätä pitkällä aikavälillä. Puuston keskipuustus on inventointihetkellä reilusti alle maakunnan keskiarvon. Kaupungin talousarvioon sisällytetään vuosittain myös odotukset metsätalouden tuotoista ja kustannuksista. Talousmetsien osalta kassavirtaodotus on positiivinen.

7.2 Metsä hyvinvoinnin lähteenä

Kankaanpään kaupungin metsät ovat monikäyttöisiä. Ne ovat suojelualueita lukuun ottamatta monikäyttömetsiä, mutta painotukset käytön osalta vaihtelevat. Virkistyskäytön painopiste on luonnollisesti puisto-, lähi-, ja virkistysmetsissä. Näiden lisäksi marjastus, sienestys ja luonnossa liikkuminen ovat jokaisen kaupungin asukkaan hyödynnettävissä myös talousmetsissä. Metsätaloutta varten toteutettavat kulkuyhteyksien parantamiset tukevat myös virkistys- ja vapaa-ajanviettoa metsissä. Metsät ovat merkittävässä roolissa ekosysteemipalveluiden tuottajana. Metsillä on suuri vaikutus mm. ilman laatuun, veden kiertoon ja pölyttäjien määrään.

7.3 Metsä osana kaupunkikuvaa

Metsät muodostavat keskeisen osan kaupunkikuvasta. Puisto- ja virkistysmetsät ovat maisematekijä, jonka jokainen huomaa. Puustoiset alueet pehmentävät kaupunkikuvaa ja vaimentavat melua tehokkaasti. Metsien hyvä hoito on myös osa kaupungin julkikuvaa. Hyvin ja monitavoitteisesti hoidetut metsät korostavat kaupungin huolenpitoa ympäristöstä ja sen asukkaista. Hyvin hoidetut metsät, joissa luonnonhoito on myös huomioitu tarkoituksenmukaisella tavalla, antavat kuvan vastuullisesta yhteisöstä, jonka osana on hyvä ja kannattavaa olla.

7.4 Metsä osana yhteiskuntavastuuta

Kankaanpään kaupungilla on merkittävä yhteiskuntavastuu kannettavanaan. Kankaanpään kaupunkia arvioidaan sen mukaan, miten se pystyy vastaamaan niihin tavoitteisiin, joita asukkaat ja muu yhteiskunta sille asettavat. Kaupungin odotetaan tarjoavan viihtyisän ja turvallisen asuin- ja elinympäristön. Paikan, jossa on mahdollista tehdä työtä ja hankkia toimeentulonsa.

8 LÄHTEET

Kankaanpään kaupungin metsästrategian laadinnassa on tukeuduttu mm. seuraaviin lähteenä käytettyihin keskusteluihin ja materiaaliin.

Kankaanpään kaupungin vastaavien viranhaltijain kanssa käydyt keskustelut, 2024

Kankaanpään kaupungin asianomaisten luottamushenkilöiden kanssa käydyt keskustelut, 2024

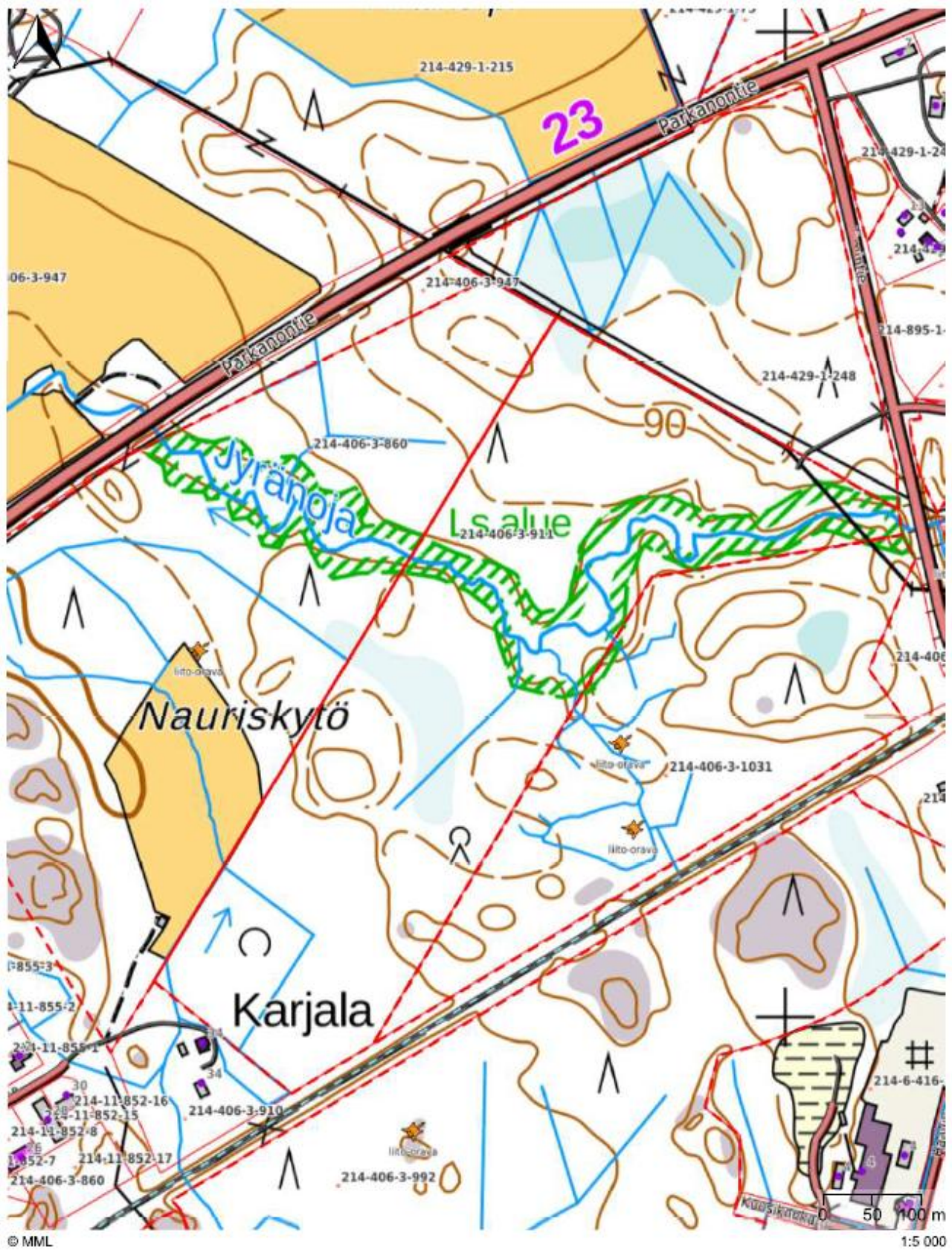
METSÄKESKUS TAPIO: Hyvän metsänhoidon suositukset

Tampereen ammattikorkeakoulu, TAMK, metsäekologian lehtori Petri Keto-Tokoi keskustelut, 2024

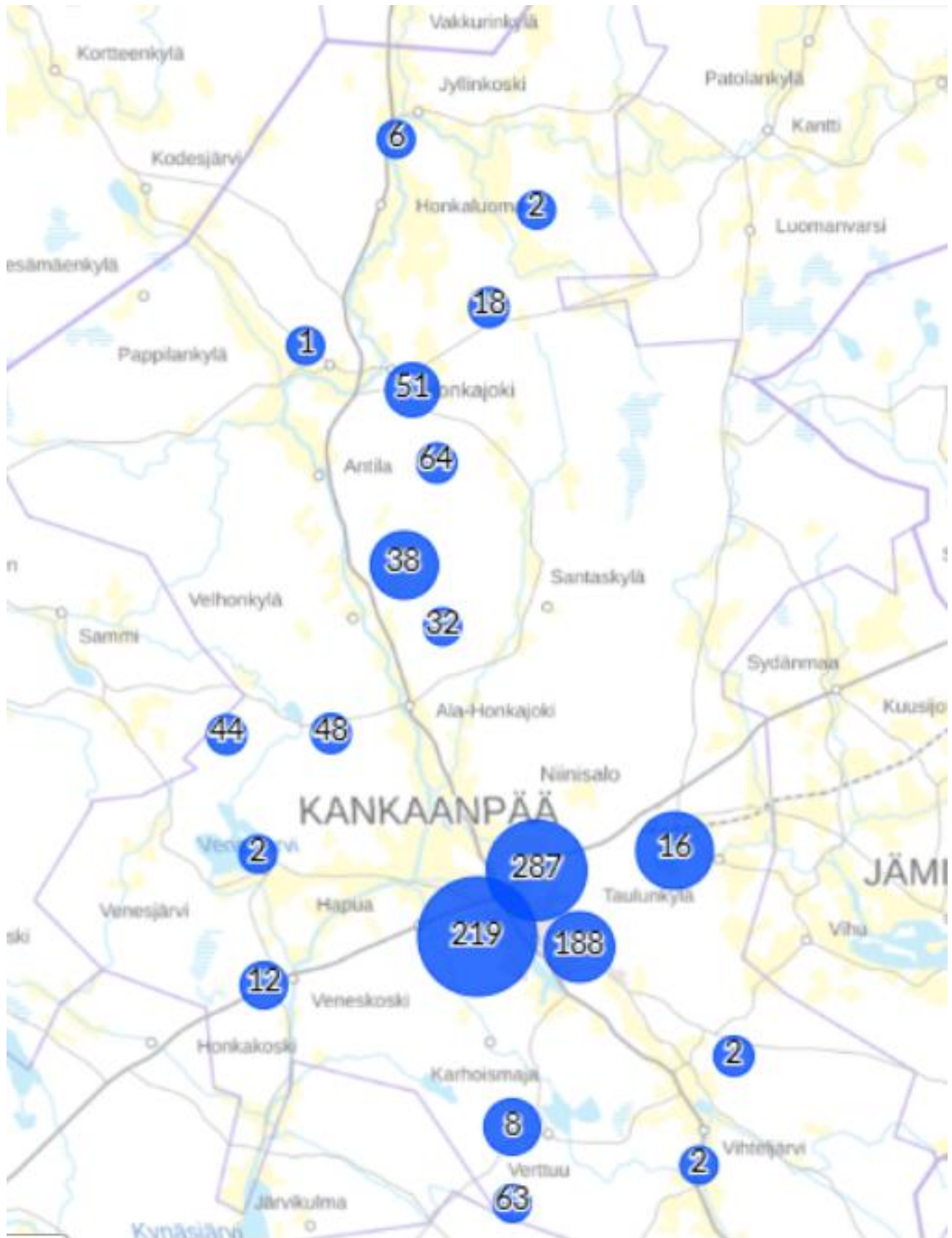
WWF Suomen raportteja 37. Petri Keto-Tokoi: Tutkimustietoon perustuvia suosituksia vastuullisen metsänhoidon kehittämiseksi.

9 LIITTEET

Liite 1. Jyränojan suojealue n. 5 ha

Liite 4. Metsäkiinteistöjen sijainnit ja pinta-alat

KANKAANPÄÄN KAUPUNGIN METSÄT

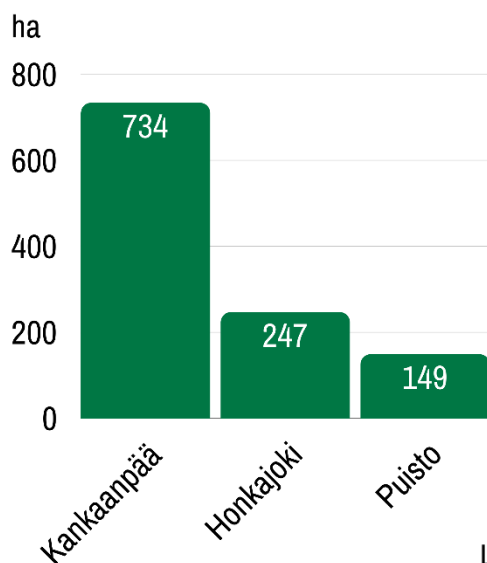
METSÄSTRATEGIA

TAVOITTEET

- ▶ Selkeyttää metsien merkitystä kaupungille ja sen asukkaille
- ▶ Metsien luonto- ja virkistysarvot sekä taloudelliset arvot
- ▶ Oikea-aikaiset hoitotoimet
- ▶ Taloudellisesti ja ekologisesti kestävä metsien hoito

PINTA-ALA

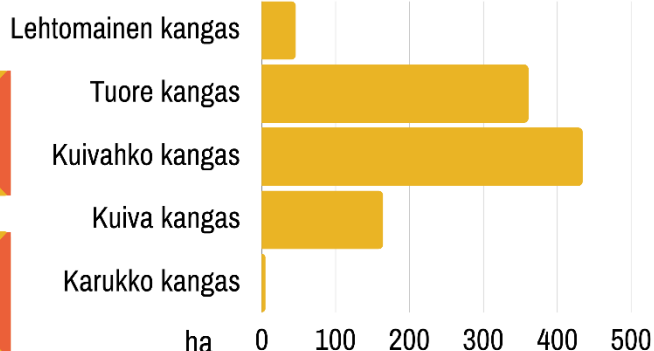
Kaupunki omistaa hieman yli 1 000 hehtaaria puisto- ja metsämaata

Metsät on jaettu puisto- ja talousmetsiin

Talousmetsät sijaitsevat Kankaanpään ja Honkajoen alueilla

Suurin osa pinta-alasta on kasvupaikkaluokaltaan kuivahkoa kangasta

Puustoa on yhteensä n. 130 000 m³

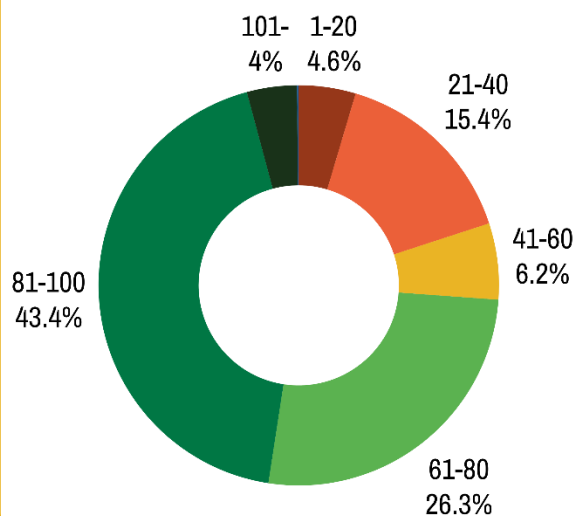

Metsänhoitoyhdistys
Karhu

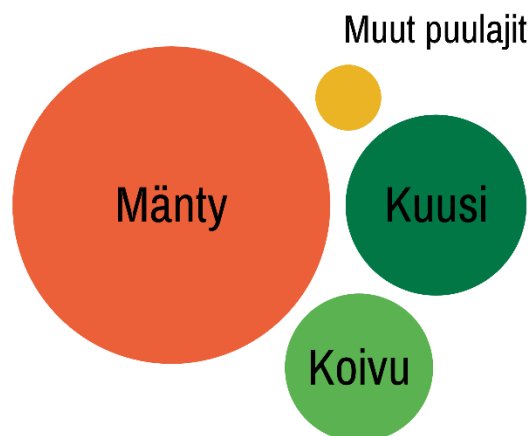
Torikatu 5
38700 KANKAANPÄÄ

IKÄJAKAUMA

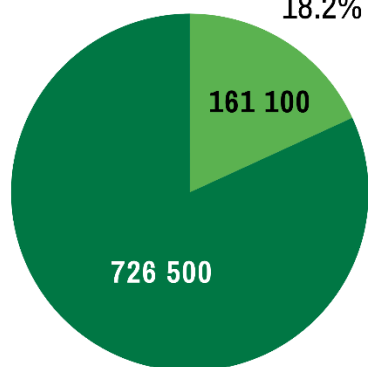

PUULAJIJAKAUMA

HIILI

Hiilivarasto,
t CO₂

Maaperä
81.8%

Yli 80 % hiilivarastosta on sitoutunut
metsien ja soiden maaperään

Metsät sitovat n. 5 500 t CO₂ vuodessa

Puusto kasvaa n. 5 000 m³ vuodessa

85% kaupungin metsien puustosta
sijaitsee talousmetsissä

Talousmetsien puusto, m³

Kokonaispuusto, m³

Metsänhoitoyhdistys
Karhu

Torikatu 5
38700 KANKAANPÄÄ

